

Nyeregben a civilek

Mi lehet a közös egy hat éves és egy hatvankilenc éves emberben? Egyebek között az, hogy mindketten indultak 2009. július 19-én vasárnap reggel a Szent István parkból elrajtolt kerékpártúrán, mely ezúttal a civilek sportnapjaként volt kikiáltva. Az előző nap leesett nagymennyiségű eső és az éjszakai lehülés ellenére idén is megállapítást nyert az a tény, hogy ismét több jelentkező regisztrált a kétkerekes túrára, mint az előző évben. Szám szerint 114-en vették a bátorságot és a fáradtságot arra, hogy a Szarvas Város Baráti Köre, a Nagycsaládosok Szarvasi Egyesülete és az MTTSZ Szabadidős és Sport Klub által szervezett Körös-körül Kistérségi Kerékpártúrán vállalják a 20 km-es távolság megtételét, a hátszél minden örömét, a szembeszél keserűségét, a földutak sárát és több mint száz ember kedves és barátságos társaságát. Lecski István csapatfelvezető, ötödik alkalommal tájékoztatott minden indulót a biztonságos kerékpározás szabályairól, röviden elmondta az egymás utáni biciklizés etikettjét is, majd szemrebbetés nélkül felvázolta a túra útvonalát is.

Gyülekező és az indulás előtti pillanatok

Ásványvíz vételezés és libasor alakzat felvétele után nekivágtunk az egész napos kirándulásnak, melyre a szarvasi és szentandrászi civilek mellett eljöttek a kondorosi Mozgáskorlátozott Egyesület tagjai és az öcsödi Helytörténeti Kör tagjai is, ezzel már is elmondható, hogy kistérségen és megyén túlnyúló kapcsolatokat is ápolnak a helyi civilek. Megannyi természetől megszabadult barackfa, kardvirág, paprika és paradicsomültetvény, napraforgótábla mellett vezetett el az utunk, mire megérkeztünk egy szusszanásnyi pihenő közbeiktatásával a Duzzasztóhoz, ahol Barcsik János (de a hátára Kővizig Gyula volt írva!) duzzasztó-

A hajószilipen Barcsik János duzzasztógépész és a túrázók

gépész várta népes kis csapatunkat, hogy tájékoztasson minket arról, mikor és miért is épült az általa is kezelt vízszintkülönbség elvén működő monstrum. A Magyar Királyi Kormány kezdett hozzá 1936 október 01-én a Körösök gátak közé szorításának azért, hogy egész évben elegendő öntözővíz álljék a gazdálkodók rendelkezésére. A 3 pilléres, 2 nyílásos, 22m széles építmény alsó és felső átfolyással üzemel. A homokos agyagtalajra 12 m mélyen vas támfalat építettek, a duzzasztó fenéklemeze 240 cm-es vasbeton, erre emelték a pilléreket. Az építéséhez 4000 tonna cementet, 16000 tonna sódert és 2500 tonna vasanyagot használtak fel. A duzzasztó megépülése 10ezer hold termőföld öntözését biztosítja. A Tiszától egészen Békésig hajózható, 1200 tonna uszály befogadására alkalmas, hiszen hajószilippel is fel van szerelve. Jani bácsi azt is kiszámolta, hogy 50 kamion rakománya közlekedhetne a vízen egyszerre, nem kellene elkerülő út, a gumi sem kopna, ráadásul az átszilipezés ingyenes. Egy érdeklődő megkérdezte, hogy árhullám esetén mi történik a duzzasztónál? Ilyenkor szakaszosan emelik fel a kaput, mert a víz hirtelen nyomására leszaknának a Körös partfalai.

Ifjúság a „vízesésnél”

Elég ijesztő gondolat a partfal összeomlása, ezért tovább is álltunk, magunk mögött hagytuk a vízesést és a Szivattyútelepet látogattuk meg. Dorogi István gátör elmondta, hogy az 1970 óta be nem indított szivattyúk elméletileg még ma is üzemképesek. A Körös vízgyűjtő területe 1000 km², így nem csak Újkígyós, Lökösháza és a dögösi csatorna felől érkezik bele víz, de még tavaszi hóolvadások idején Romániából is érkezik csapadék. A szivattyúkat gőzgép működtette, amit kazánnal fűtöttek fel.

Értem én hogy gőzgép, de mi hajcsa?

Érdekes csemege az adatok között, hogy a kazán felfűtéséhez – a 8 atmoszférás nyomás eléréséhez – az első 12 órában 60 mázsa szén kellett, majd a második napon elegendő volt 70-80 mázsa szén, amit a kazánfűtőnek kellett betalicskáznia a pajtából.